

Rådsmøde (almindelige anliggender og eksterne forbindelser)
den 10.-11. 2008

Notat

<u>1. EU's reaktion på de stigende fødevarepriser</u>	<u>2</u>
<u>2. Forhandlingerne om de økonomiske partnerskabsaftaler (EPA) mellem EU og AVS-landene.....</u>	<u>5</u>
<u>3. Forberedelse af FNs konference om finansiering af udvikling i Doha 29. november – 2. december 2008.....</u>	<u>8</u>

1. EU's reaktion på de stigende fødevarerpriser

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat

1. Resumé

På det kommende rådsmøde (almindelige anliggender og eksterne forbindelser) ventes udviklingsministrene at drøfte fødevarerkrisen. EU forventes at genbekræfte EU's tilsagn om at hjælpe udviklingslandene, der er hårdest ramt af fødevarerkrisen på kort, mellem og langt sigt, herunder blandt andet ved at adressere de langsigtede behov inden for landbrugsproduktion og særligt behovene for kvindelige producenter, behovet for en fælles og koordineret respons fra det internationale samfund samt etablering af en fødevarerfacilitet til støtte for landbruget i udviklingslandene inden årets udgang. Det forventes, Rådet vil nå til enighed om rådskonklusioner herom.

2. Baggrund

Det seneste års kraftige stigning i fødevarerpriserne har bragt mange udviklingslande og deres befolkninger i en dramatisk situation. Dette risikerer at øge antallet af ekstremt fattige og har allerede medført ustabilitet i flere udviklingslande. På rådsmødet (almindelige anliggender og eksterne forbindelser) den 27. maj 2008 gav EU's udviklingsministre udtryk for deres bekymring over de stigende fødevarerpriser i udviklingslandene og gav tilsagn om en kollektiv reaktion på de stigende fødevarerpriser med opmærksomheden rettet på en kombination af kort-, mellem- og langfristede spørgsmål. Endvidere konkluderede Det Europæiske Råd den 19.-20. juni 2008, at der på grund af de høje fødevarerpriser er behov for handling fra EU's side både ud fra et udviklingsmæssigt og humanitært bistandsperspektiv. Det Europæiske Råd hilste det derfor velkomment, at Kommissionen agtede at fremlægge et forslag om etablering af en ny fond til støtte for landbruget i udviklingslandene.

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlag er ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

EU forventes i drøftelsen og rådskonklusionerne at genbekræfte EU's tilsagn om at hjælpe udviklingslandene, der er hårdest ramt af fødevarerkrisen. Det forventes påpeget, at der er behov for at gøre EU's reaktion mere operationel og tilpasset de skiftende behov i udviklingslandene for at sikre en vedvarende effekt på fødevarerproduktionen og for de mest udsatte familielandbrug, herunder særligt behovene for kvindelige producenter. Krisen kræver en fælles og koordineret respons fra det internationale samfund, og EU vil arbejde sammen med udviklingslandene og andre partnere herom samt blandt andet koordinere med det igangværende arbejde i FNs Task Force. EU's reaktion på krisen skal være flerstrengt og tilpasset det enkelte lands særlige situation og blandt andet indeholde imødekommelse af de mest vitale behov hos befolkningen, input til landbrugsproduktion (bl.a. såsæd og gødning) samt forbedring af rammevilkårene for landbrugsproduktion. Endelig forventes Rådet at

opfordre til, at forhandlingerne om etableringen af en fødevarefacilitet til støtte for landbruget i udviklingslande afsluttes inden årets udgang.

6. Europa-Parlamentets udtalelse

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

7. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Ikke relevant.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Rådskonklusionerne har ikke direkte konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

Der opfordres i udkastet til rådskonklusioner til, at forhandlingerne om etableringen af en facilitet til støtte for landbruget i udviklingslandene afsluttes inden årets udgang. Kommissionens forslag til etableringen af faciliteten indebærer en merudgift på EU's budget for 2009-2010 på 1 mia. euro. Danmark betaler ca. 2 pct. af EU's udgifter svarende til en statslig udgift ved Kommissionens forslag på knap 150 mio. kr. for 2008-2009. Forslaget herunder finansieringsmodel og tidshorisont er stadig under forhandling. I det omfang faciliteten i stedet finansieres ved omprioriteringer på EU's budget, vil der tilsvarende blive tale om en mindre merudgift for Danmark.

9. Høring

Sagen har ikke været i ekstern høring.

10. Regeringens holdning

Efter regeringens opfattelse er den nuværende globale fødevaresituation kompleks, og en løsning forudsætter en flerstrengt og velkoordineret international respons. På kort sigt er det nødvendigt med en målrettet humanitær bistand til de lande og befolkningsgrupper, der er hårdest ramt af de høje fødevarepriser. På det mellemlange sigt er kernen i løsningen af den aktuelle – og forebyggelse af fremtidig – globale fødevarekrise at udnytte incitamenterne til en øget fødevareproduktion og samtidig bidrage til at øge købekraften hos de fattige gennem fremme af bæredygtig økonomisk vækst i udviklingslandene, der skaber beskæftigelse og øget indkomst for de fattige. Centralt er derfor også at arbejde for øget og mere effektiv international udviklingsbistand, der tager afsæt i nationale udviklingsstrategier. Det indebærer derudover tiltrækning af udenlandske investeringer til udviklingslandene.

Fra regeringens side er man endvidere jf. konklusionerne fra Det Europæiske Råd den 19.-20. juni 2008 enige i, at der er behov for at fremme landbrugsproduktionen i udviklingslandene som led i håndteringen af de udfordringer, der følger af de stigende fødevarepriser.

Den forventede drøftelse ligger på denne baggrund overordnet i sin forlængelse af den danske holdning, og regeringen forventes at kunne støtte rådskonklusionerne.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes generel enighed om udkastet til rådskonklusioner.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Drøftelser af fødevarekrisen har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 23. maj 2008.

2. Forhandlingerne om de økonomiske partnerskabsaftaler (EPA) mellem EU og AVS-landene

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

På rådsmødet (almindelige anliggender og eksterne forbindelser) den 10.-11. november 2008 forventes Kommissionen at orientere Rådet om status for de videre forhandlinger om økonomiske partnerskabsaftaler (EPA) mellem EU og regionale grupper af udviklingslande i Afrika, Vestindien og Stillehavet (AVS-landene). EPA-aftalerne og deres bidrag til regional integration mellem AVS-landene forventes at blive drøftet.

2. Baggrund

I forbindelse med indgåelsen af Cotonou-aftalen den 23. juni 2000 kunne der ikke opnås enighed om det fremtidige handelsregime mellem AVS-landene (78 udviklingslande i Afrika, Vestindien og Stillehavet) og EU. Der blev derfor truffet beslutning om, at der med henblik på at styrke AVS-landenes udvikling gennem integration i verdensøkonomien skulle forhandles om indgåelse af økonomiske partnerskabsaftaler mellem EU og regionale grupper af AVS-lande. Forhandlingerne om de økonomiske partnerskabsaftaler blev påbegyndt i september 2002, og aftalerne skulle ifølge planen senest træde i kraft den 1. januar 2008.

Under forhandlingerne mellem regionale sammenslutninger af udviklingslande i Afrika, Vestindien og Stillehavet (AVS-landene) og EU er der indtil nu indgået foreløbige vareaftaler med i alt 36 AVS-lande. Med aftalerne har disse AVS-lande opnået told- og kvotefri markedsadgang i EU for alle varer – herunder landbrugsvarer - dog med overgangsordninger for ris og sukker. 13 af disse AVS-lande - i Vestindien - har indgået komplette EPA-aftaler, der også omfatter investeringer og handel med tjenesteydelser. Aftalerne blev underskrevet den 15. oktober 2008. To AVS-lande i Vestindien, Guyana og Haiti, undlod imidlertid at underskrive aftalerne den 15. oktober. Guyana har efterfølgende underskrevet aftalen, og det er oplyst fra Kommissionens side, at Haiti overvejer situationen.

42 AVS-lande har indtil videre valgt ikke at indgå en foreløbig vareaftale. 31 af disse lande er mindst udviklede. De er fortsat begunstiget af EU's såkaldte "Alt undtagen våben" - toldpræferencer, hvor der ikke stilles krav om gensidig toldafvikling. Her gælder også told- og kvotefri markedsadgang i EU for alle varer - herunder landbrugsvarer - dog med overgangsordninger for ris og sukker.

10 AVS-lande, som ikke har indgået aftaler, og som ikke er mindst udviklede, vil skulle basere sig på EU's almindelige generelle toldpræferencer, som er mindre favorable end EPA'erne, og "Alt undtagen våben". Tre af disse lande er afrikanske: Nigeria, Congo-Brazzaville og Gabon. De øvrige er østater i Stillehavet. Sydafrika fortsætter med den særlige handels- og udviklingsaftale, som landet allerede har med EU. Der vil imidlertid fortsat kunne forhandles om deltagelse i en EPA-aftale, hvis Sydafrika skulle ønske det.

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlag er ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

På rådsmødet (almindelige anliggender og eksterne forbindelser) forventes Kommissionen at orientere Rådet om status for de fortsatte forhandlinger om økonomiske partnerskabsaftaler (EPA) mellem EU og regionale grupperinger af AVS-lande.

Kommissionens har fortsat forhandlingerne med de AVS-lande, der ikke er indgået fuldstændige EPA-aftaler med, om indgåelse af egentlige EPA-aftaler, der omfatter flere forhandlingsemner end varehandel, og som er regionalt dækkende for herigennem at opnå målet om større regional økonomisk integration blandt AVS-landene. Der har været kontakt mellem Kommissionen og de berørte AVS-lande og fortsatte drøftelser er planlagt såvel med AVS-lande, der har indgået foreløbige vareaftaler, som med AVS-lande, der ikke er indgået aftaler med. Der er endnu ikke opnået væsentlige konkrete og afsluttende resultater af disse videre forhandlinger.

På mødet i Rådet forventes også EPA-aftalerne og deres betydning for regional integration mellem AVS-landene at blive drøftet.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

7. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Ikke relevant.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Orienteringen har ikke direkte konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

9. Høring

Sagen er ikke sendt i høring.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen har støttet indgåelsen af de foreløbige handelsaftaler med 36 AVS-lande, idet aftalerne blandt andet sikrer, at der ikke er sket en forringelse af handelsadgangen til EU for AVS-landenes varer med ophøret af WTO-undtagelsen den 1. januar 2008. Regeringen støtter desuden bestræbelserne for i de videre forhandlinger om egentlige EPA-aftaler at nå frem til resultater, der kan styrke AVS-landenes udvikling gennem den regionale økonomiske integration. I de videre forhandlinger vil regeringen arbejde for udviklingsvenlige resultater i

overensstemmelse med retningslinjerne i folketingsvedtagelserne V 41 af 25. januar 2007 og V 62 af 21. maj 2008 - herunder at eventuelle regler om tjenesteydelser m.m. skal tjene AVS-landenes udviklingsinteresser og egne ønsker.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Fra dansk side har man med basis i folketingsvedtagelserne V 41 og V 62 i samarbejde med andre ligesindede EU-medlemslande bidraget til at fremme den udviklingspolitiske profil i forhandlingerne. Flere medlemslande synes indstillet på at anmode Kommissionen om at udvise fornøden fleksibilitet i de videre forhandlinger.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Kommissionens forventede statusredegørelse har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg. Forhandlinger med AVS-landene om økonomiske partnerskabsaftaler har løbende været forelagt for Folketingets Europaudvalg til orientering den 23. maj 2008 og til forhandlingsoplæg den 7. februar 2008.

3. Forberedelse af FNs konference om finansiering af udvikling i Doha 29. november – 2. december 2008

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

Rådet ventes at drøfte og vedtage EU's samlede indspil til Doha konferencen i form af Rådskonklusioner. Udkastet til Rådskonklusionerne bygger i vidt omfang på tidligere vedtagne EU holdninger. I relation til de danske prioriteter, herunder klimafinansiering, ligestilling og et bistandsniveau på 0,7 pct., ligger udkastet til Rådskonklusionerne overordnet fornuftigt – om end konklusionerne kunne være mere præcise i forhold til at definere tidsfrister for udmontningen af bistandsmålene fra EU landene.

2. Baggrund

FN's Konference om Finansiering af Udvikling blev afholdt i marts 2002 i Monterrey, Mexico. EU-landene forpligtede sig i Monterrey til at gøre fremskridt mod opfyldelsen af FN's målsætning om at yde 0,7 pct. af BNI i statslig udviklingsbistand. Konkret førte det til at den globale bistandskurve knækkede og atter bevægede sig i positiv retning. Herudover indeholdt Monterrey såkaldte Konsensus erklæring en række nye forpligtelser i forhold til harmonisering af udviklingspolitik, afbinding af udviklingsbistanden, en styrkelse af bistanden inden for handel og udvikling, overvejelse om nye finansieringskilder samt styrkelse af udviklingslandenes stemme i den internationale økonomiske beslutningsproces.

Monterrey Konsensus erklæringen er et væsentligt reference dokument for sociale og økonomiske spørgsmål i FN, da erklæringen indeholder en tydelig balance mellem rige landes ansvar (bistand, markedsadgang mv.) og fattige landes ansvar (god regeringsførelse og fattigdomsstrategier).

FN konferencen i Doha er en opfølgingskonference på Monterrey Konferencen. Hensigten med Doha Konferencen er at fremme en effektiv implementering af Monterrey Konsensus og tage højde for nye og kommende udfordringer. Konferencen i Doha holdes på baggrund af den globale fødevarekrise og finansielle ustabilitet, der har øget fattige landes udfordringer i forhold til at skabe bæredygtig økonomisk vækst og reducere fattigdom. Blandt de nye udfordringer nævnes bl.a. klimaudfordringen, fødevarekrisen, energikrisen og de tværgående hensyn herunder voksende uligheder geografisk, socialt og mellem kønnene.

Siden Monterrey konferencen kan der overordnet noteres væsentlige fremskridt på flere områder. Der er opnået betydelig økonomisk vækst og øgede private investeringer i en række udviklingslande, herudover har man siden 2002 kunne observere en stigning i de officielle finansielle bistandsoverførsler til udviklingslandene. De seneste år har der imidlertid været faldende udviklingsbistand og særligt Afrika står langt fra at nå FN's 2015 Mål, hvilket kan forventes at være i fokus ved finansieringskonferencen i Doha.

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlaget er ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

Formandskabets udkast til Rådskonklusioner har til formål at skabe et fælles grundlag for EU landene i forhandlingerne op til Doha, hvor der vil skulle vedtages en samlet erklæring.

Der opregnes 8 områder i rådskonklusionerne, som EU særligt vil arbejde for under Doha konferencen hhv.: (i) God regeringsførelse og ressourcemobilisering i udviklingslande; (ii) udenlandske investeringer; (iii) handel og handelsrelateret udviklingsbistand; (iv) øget udviklingsbistand og nye investeringskilder; (v) gældsberedygtighed; (vi) reform af det internationale finansielle system; (vii) nye udfordringer som klimaforandringer, fødevarekrise og fremme af ligestilling; og (viii) en effektiv opfølgning på konferencen inden for rammerne af FN.

Rådskonklusionerne er meget bredt formuleret. I relation til danske prioriteter som klimafinansiering, ligestilling og et offentlig udviklingsbistandsniveau på 0,7 pct. af BNI ligger udkastet til Rådskonklusionerne fornuftigt, om end det visse steder kunne være mere ambitiøst.

Udkastet gentager EU målet om bistandsbidrag på 0,56 pct. i 2010 og på 0,7 pct. i 2015 og opfordrer til at etablere rullende flerårige tidsplaner, som illustrerer, hvorledes de indenfor de nationale budgetter vil nå 2015 målet. Rådskonklusionerne kunne være mere ambitiøse ved mere præcist at definere, hvornår de nationale tidsplaner skal være på plads.

Endvidere omtaler rådskonklusionerne målsætningen om udviklingsbistandens katalytiske rolle i forhold til private investeringer og målet om mindst 50 pct. af de samlede bistandsoverførsler til Afrika gentages.

I forhold til klimaområdet understreges betydningen af, at EU arbejder for en global klimaaftale i København ved COP15 i København i 2009.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

7. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Ikke relevant.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Der er ingen konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

9. Høring

Sagen sendes ikke i høring.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter forslaget til Rådskonklusioner, som skønnes at udgøre et fornuftigt EU indspil til forhandlingerne i Doha.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

I betragtning af at udkastet til Rådskonklusioner i vidt omfang bygger på tidligere i EU vedtagne formuleringer og ikke er nyformuleret politik, ventes de øvrige medlemslande ligeledes at støtte forslaget til Rådskonklusioner.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.